

7/3463
G.K. 99

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2016-610.01-E.2341898/6520
Konu : Yazılı soru önergesi

19/12/2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 29/03/2016 tarihli ve 43452547-120.07-(7/3463)-26966 sayılı yazı,
b) Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü ifadeli, 07/04/2016 tarihli ve 31853594-610-2-815-1264 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde Başbakanlığa gönderilen ve ilgi (b) yazı ile Bakanlığımızca cevaplandırılması tensip olunan, Bursa Milletvekili Ceyhun İrgil tarafından Sayın Başbakan'a yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/3463 Esas Nolu soru önergesine ilişkin, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

7.2.16
Bekir BOZDAĞ
Bakan

EK:
Soru önergesi cevabı (1 adet)

DAĞITIM:

Gereği:
TBMM Başkanlığına

Bilgi:
Başbakanlığa

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2016-610.01-E.234/1896/6518
Konu : Yazılı soru önergesi

13/12/2016

Sayın Ceyhun İRGİL
Bursa Milletvekili
TBMM

Sayın Başbakan'a yöneltilip Bakanlığımız koordinatörlüğünde yazılı olarak cevaplandırılması tensip olunan 7/3463 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- "Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi İhlallerinin Önlenmesine İlişkin Eylem Planı" 24/02/2014 tarihinde Bakanlar Kurulu kararıyla kabul edilmiş ve 01/03/2014 tarihli ve 28928 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır. Eylem Planı 14 ana amaçtan oluşmaktadır. Bu amaçların gerçekleştirilmesi için 46 hedef belirlenmiş olup, söz konusu hedeflere ulaşılması maksadıyla yapılacak 128 adet faaliyet de her bir hedefin altında ayrı olarak açıklanmıştır.

1 Mart 2014 - 1 Mart 2015 Raporlama Döneminde; Eylem Planında yer alan hedefler ve faaliyetler hakkında sorumlu olan birimlere Eylem Planı gönderilerek, ilgili birimlerden kaydedilen gelişmelerin iletilmesi talep edilmiştir. İlgili birimlerden Eylül 2014 ve Mart 2015 dönemlerinde, kaydedilen gelişme ve atılan adımlara ilişkin bildirimler yapılmış ve Eylem Planının uygulanması ve sorumlu birimlerce iletilen faaliyetlerinin değerlendirilmesi amacıyla 12/02/2015 ve 19/02/2015 tarihinde Bakanlığımız İnsan Hakları Daire Başkanlığında toplantılar düzenlenmiştir. Gelen bilgilerin değerlendirilmesi sonucu ilk bir yıllık döneme ilişkin olarak 30/04/2015 tarihinde Başbakanlığa sunulan Uygulama Raporu ayrıca tüm Bakanlığımız birimlerine de gönderilmiş, Eylem Planının 2. yıllık dönemine ilişkin Uygulama Raporu ise 03/06/2016 tarihinde Başbakanlığa sunulmuştur.

II- İnsan Hakları Eylem Planının 11 numaralı başlığı altında yer alan "İfade ve Medya Özgürlüğünün En Geniş Manada Sağlanması" amacı altında 2 hedef ve 12 faaliyet yer almaktadır. "Mevzuatımızda İfade ve Medya Özgürlüğünü Kısıtlayan Hükümlerin Gözden Geçirilerek AİHM İçtihatlarında Belirlenen Standartlar Doğrultusunda Yeniden Düzenlenmesi" hedefi başlığı altında 10 faaliyet, "İfade ve Medya Özgürlüğünün Geliştirilmesine Yönelik Faaliyetler Yapılması" hedefi başlığı altında ise 2 faaliyet yer almaktadır.

Hedeflerin gerçekleştirilebilmesi amacıyla;

A) 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun "Hakaret" kenar başlıklı 125. ve "Cumhurbaşkanına hakaret" kenar başlıklı 299. maddelerinin gözden geçirilerek AİHM içtihatlarında belirlenen standartlar ile uyumlu hale getirilmesi ve kişilik haklarının zedelenmesi halinde doğacak mağduriyetin AİHM içtihatlarında belirlenen standartlar doğrultusunda tespit edilmesi ve giderilmesi konusunda, hâkim ve Cumhuriyet savcılarına yönelik meslek öncesi ve meslek içi eğitim de dahil olmak üzere farkındalık artırıcı faaliyetler düzenlenmesi amacıyla, 03/03/2015 ilâ 06/03/2015 tarihleri arasında "Türk Yargısının İfade Özgürlüğü Konusunda Kapasitesinin Güçlendirilmesi Projesi" kapsamında "İfade Özgürlüğü Eğitim Modüllerinin Geliştirilmesine Yönelik İlk Çalışma Grubu Toplantısı" gerçekleştirilmiştir.

B) 6459 sayılı İnsan Hakları ve İfade Özgürlüğü Bağlamında Bazı Kanunlarda

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunla; 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun "Suçu ve suçluyu övme" kenar başlıklı 215. maddesine "kimse," ibaresinden sonra gelmek üzere "bu nedenle kamu düzeni açısından açık ve yakın bir tehlikenin ortaya çıkması hâlinde," ibaresi eklenmiştir. Bakanlığımız tarafından yapılan değişikliğin uygulaması takip edilmek üzere, gerekli veriler toplanmaktadır.

C) 6352 sayılı Yargı Hizmetlerinin Etkinleştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması ve Basın Yayın Yoluyla İşlenen Suçlara İlişkin Dava ve Cezaların Ertelenmesi Hakkında Kanunla 5237 sayılı Kanunun "Yargı görevi yapanı, bilirkişiyi veya tanığı etkilemeye teşebbüs" kenar başlıklı 277., "Gizliliğin ihlali" kenar başlıklı 285. ve "Adil yargılamayı etkilemeye teşebbüs" kenar başlıklı 288. maddelerinde değişiklik yapılmıştır. Bakanlığımız tarafından yapılan değişikliklerin uygulaması takip edilmek üzere, gerekli veriler toplanmaktadır.

Ç) 5237 sayılı Kanunun "Türk Milletini, Türkiye Cumhuriyeti Devletini, Devletin kurum ve organlarını aşağılama" kenar başlıklı 301. maddesinin AİHM içtihatlarında belirlenen standartlara uyum amacıyla gözden geçirilmesi ve uygulamada birlik sağlanması amacıyla farkındalık artırıcı faaliyetler yapılması kapsamında, 2008-2014 yılları arasında açılan soruşturma sayıları incelendiğinde, 2008 yılında yapılan kanun değişikliği ile uyumlu olarak açılan soruşturma sayısı ve verilen mahkûmiyet kararı sayısında azalma gözlemlenmektedir.

D) 6459 sayılı Kanunla 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun "Halkı askerlikten soğutma" kenar başlıklı 318. maddesinde yapılan değişikliğin uygulaması takip edilmek üzere, Bakanlığımızca gerekli veriler toplanmaktadır

E) 6459 sayılı Kanunla 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun düşünce ve ifade özgürlüğüyle bağlantılı hükümleri ile Türk Ceza Kanununun "Suç işlemek amacıyla örgüt kurma" kenar başlıklı 220. maddesinde yapılan değişikliğin uygulaması takip edilmek üzere, Bakanlığımızca gerekli veriler toplanmaktadır.

F) 5651 sayılı "İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yolu ile İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun"un düşünce ve ifade özgürlüğünü sınırlayan hükümlerinin gözden geçirilmesi ve bu konuda uygulamada farkındalığı artırıcı faaliyetler yapılması amacıyla 27/03/2015 tarihli ve 6639 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 29. maddesi ile 5651 sayılı Kanuna 8/A maddesi eklenmiştir. Madde ile gecikmesinde sakınca bulunan hallerde internet içeriğinin çıkarılması ve internete erişimin engellenmesi yeniden düzenlenmiştir.

G) Başta Avrupa Görsel-İşitsel Medya Hizmetleri Direktifi olmak üzere uluslararası standartlara uyum amacıyla hazırlanan 6112 sayılı "Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun" hükümlerinin uygulanmasının izlenmesi ve bu konuda uygulamada farkındalığı artırıcı faaliyetler yapılması amacıyla Bakanlığımızca 04/12/2014 ve 08/12/2014 tarihlerinde Türkiye Adalet Akademisinde gerçekleştirilen "Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinde Türkiye ve İfade Özgürlüğü" konulu eğitim programına eğitici desteğinde bulunulmuştur.

Ğ) AİHM içtihatlarında belirlenen standartlar doğrultusunda ifade ve medya özgürlüğünün geliştirilmesi amacıyla Avrupa Konseyi üye ülkelerine çalışma ziyaretleri ile yerli ve yabancı uzmanların katılımıyla yuvarlak masa toplantıları düzenlenmesi ve uygulamaya yönelik hâkim ve Cumhuriyet savcılarının kullanımına sunulmak üzere AİHM içtihatlarını da içeren rehber niteliğinde bir şerh hazırlanması amacıyla; Bakanlığımızca

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

"Türk Ceza Adalet Sisteminin Etkinliğinin Geliştirilmesi" projesi kapsamında pilot adliye olarak belirlenen İzmir, Malatya, İstanbul ve Ankara adliyelerine yurtiçi ve bir kısım Avrupa Birliği ülkelerine de dönüşümlü olarak yurtdışı çalışma ziyaretleri düzenlenmiştir.

"İfade Özgürlüğü" konusunda yapılan yurtdışı çalışma ziyaretlerinde duruşmalar izlenilmiş, yuvarlak masa toplantıları yapılmış, hâkim ve savcılar yanında avukatların da iki aylık Avrupa Birliği ülkelerine yerleştirilmeleri yapılarak bu hususta kendilerinden ayrıntılı raporlamalar alınmış ve yayınlanarak diğer meslektaşların bilgilerine sunulmuştur.

III- A) AİHM'in Ülkemiz hakkında vermiş olduğu ihlâl kararları, yeni uygulamalara ilişkin kararlar olmayıp 1994 yılından bu yana yaşanmış olaylar ve yapılmış uygulamalara dayanmaktadır. Herhangi bir uygulamanın AİHM'e götürülebilmesi için iç hukuk yollarının tamamının tüketilmesi gerektiği ve AİHM'in kendisine yapılan bir başvuru hakkında ortalama 5 yıl sonra karar verebildiği dikkate alındığında, bugün verilen bir ihlâl kararının konusunu, yaklaşık on yıl önce ortaya konulan bir uygulama oluşturmaktadır. Yapılan yargı reformları da yürürlüğe girdikleri tarihten itibaren yürütülecek uygulamaları etkileyeceğinden, gelecekte yaşanacak hak ihlâllerinin azalması, bugün yapılan bu çalışmaların başarısını ortaya koyacaktır.

B) AİHM'e yapılan bir başvuru, AİHM tarafından Ülkemize iletildiği zaman bilgi sahibi olunmaktadır. Başvuruların, AİHM tarafından Ülkemize iletilmesi, yapıldığı yıla göre değil, kendi kurduğu sistem çerçevesinde ele alma sırasına göre gerçekleştirilmektedir. Bu nedenle, AİHM'e hangi yılda kaç başvuru yapıldığı, ancak AİHM tarafından yapılacak bir istatistik çalışma sonucunda öğrenilebilecek bir konudur.

C) AİHM'in resmî internet sayfasından alınan bilgilere göre; 1959-2015 yılları arasını kapsayan dönem için açıklanan verilerden; "ifade ve medya özgürlüğü"ne ilişkin Ülkemizle ilgili AİHM tarafından toplam 258 karar verilmiş olup, son yıllara ilişkin olarak 2014 yılında 24, 2015 yılında 10, 2016 yılında ise 3 karar verildiği anlaşılmıştır.

Bilgilerinize sunulur.

Bekir BOZDAĞ
Bakan